

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **I. B.**, zastoupený Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou se sídlem Moravské náměstí 754/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 2. 2025, č. j. OAM-13756-15/ZR-2024, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) N. B.**, **II) nezletilý S. B.**, oba zastoupeni Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou se sídlem Moravské náměstí 754/13, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 6. 2025, č. j. 33 A 8/2025-55,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Věc se týká rozhodování o zrušení platnosti zaměstnanecké karty cizinci z důvodu jeho pravomocného odsouzení za spáchání úmyslného trestného činu podle § 37 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 46e odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Jde o to, zda se má správní orgán při posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života tohoto cizince, které předpokládá čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), zabývat také nejlepším zájmem dítěte ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, jestliže nezletilé dítě cizince na území České republiky nepobývá, avšak je vyživováno ze zde nabytých příjmů cizince.

[2] Žalobce je občanem Moldavské republiky a v České republice pobývá od roku 2021 na základě zaměstnanecké karty. S manželkou, osobou zúčastněnou na řízení I), má

nezletilého syna, osobu zúčastněnou na řízení II). Manželka i syn žalobce jsou rovněž občany Moldavské republiky, na jejímž území žijí. V České republice žalobce žádné příbuzné nemá.

[3] Trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 19. 11. 2024, sp. zn. 1 T 140/2024, byl žalobce pravomocně odsouzen za spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 trestního zákoníku. Trestného jednání se dopustil řízením motorového vozidla pod vlivem alkoholu, kdy při dechové zkoušce vykazoval v dechu alkohol ve výši 2,1 ‰. Byl mu za ně uložen trest odnětí svobody v délce trvání 5 měsíců, který byl podmíněně odložen se zkušební dobou 18 měsíců, a trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 2 let.

[4] Jelikož se žalobce dopustil úmyslného trestného činu, za který byl pravomocně odsouzen, žalovaný (dále jen „stěžovatel“) v záhlaví uvedeném rozhodnutí podle § 37 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 46e odst. 1 zákona o pobytu cizinců zrušil žalobci platnost zaměstnanecké karty a podle § 46e odst. 2 tohoto zákona mu stanovil lhůtu 30 dnů k vycestování z území České republiky. Stěžovatel zdůraznil, že při svém rozhodování nebyl povinen přihlížet k dopadům do soukromého a rodinného života žalobce. Současně dodal, že žalobce má všechny rodinné vazby mimo území České republiky, jeho vztahy k domovskému státu nemohly být za krátkou dobu jeho zdejšího pobytu narušeny a nic nebrání jeho návratu. Zhoršení ekonomické a sociální situace své rodiny si zapříčinil sám svým protiprávním jednáním. Tento následek nemůže převážet nad zájmem společnosti na ochraně veřejného pořádku.

[5] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) napadeným rozsudkem k žalobě žalobce rozhodnutí stěžovatele zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ve svém posouzení se zabýval právní otázkou, jakým způsobem se promítají požadavky plynoucí z práva na respektování soukromého a rodinného života zaručeného v čl. 8 Úmluvy a povinnosti zohlednit nejlepší zájem dítěte ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte do rozhodování o zrušení platnosti zaměstnanecké karty. Ačkoli dřívější judikatura Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) potvrzovala, že přiměřenost se má u pobytových rozhodnutí zkoumat jen tam, kde to zákon výslovně stanoví, posléze prodělala postupnou změnu a připustila povinnost zkoumat přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života i u ostatních pobytových rozhodnutí. V těchto případech je však povinností cizince vnést konkrétní námitku nepřiměřenosti již ve správním řízení a upozornit správní orgán na důležité rodinné souvislosti, které by neměly být na první pohled nemyslitelné či zdánlivé. Tento požadavek je důležitý, neboť po správním orgánu nelze požadovat, aby ve větší míře sám zkoumal soukromí cizince. Judikatura dovozuje také povinnost zohlednit nejlepší zájem dítěte v každém řízení, které se ho dotýká, což platí i pro řízení o pobytovém oprávnění.

[6] Touto optikou krajský soud posoudil rozhodnutí stěžovatele, jemuž nepřisvědčil do té míry, že mu při použití § 37 odst. 1 zákona o pobytu cizinců nepřisluší zabývat se přiměřeností vydaného rozhodnutí ve vztahu k soukromému a rodinnému životu cizince. Žalobce již ve správním řízení doložil, že je otcem nezletilého dítěte, a tvrdil nepříznivé dotčení zájmu dítěte v důsledku případného zrušení platnosti zaměstnanecké karty (závislost nezletilého dítěte na výživě otce). Nelze přijmout argumentaci, že není třeba se zabývat nejlepším zájmem dítěte, pokud se dítě nenachází na území České republiky a nemá tu žádnou formu pobytu. Takový výklad podle krajského soudu postrádá oporu v textu

pokračování

i v principech Úmluvy o právech dítěte. Má-li řízení vedené orgánem smluvního státu dopad na postavení dítěte, pak je nepochybně třeba jeho zájem zohlednit. Stěžovatel nemohl tento nedostatek dokazování zhojit až ve svém vyjádření k žalobě.

[7] Krajský soud považoval účinek napadeného rozhodnutí na postavení jeho rodiny za zcela zřejmý. Nejde o situaci, která by pod rozsah čl. 8 Úmluvy a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte zjevně či z povahy věci nespádala. Povinnost zvážit kolizi se základním právem na respektování soukromého a rodinného života a zohlednit nejlepší zájem dítěte v žádném případě neznamená, že tyto kolidující zájmy musí dostat přednost před veřejným zájmem na tom, aby cizinci s povoleným pobytem na území České republiky nepáchali trestnou činnost. Stěžovatel se ale touto otázkou nezabýval dostatečně a zatížil napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

II. Kasační stížnost žalovaného

[8] Stěžovatel podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., navrhl jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje v tom, že se krajský soud odchýlil od ustálené judikatury ohledně povinnosti posuzovat přiměřenost dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince, včetně posuzování souladu rozhodnutí s mezinárodními závazky. Podle dosavadní rozhodovací praxe nemá stěžovatel tuto povinnost automaticky, nýbrž pouze v případech, kdy by taková nepřiměřenost byla namítnuta nebo by byly zjištěny skutečnosti, které by mohly zpochybnit soulad rozhodnutí s těmito mezinárodními závazky. Tak závažné pochybnosti v případě žalobce vzniknout nemohly. Jeho rodinní příslušníci se totiž nenachází na území České republiky, pročez na ně nemohou být tyto mezinárodní závazky vztaženy.

[9] S odkazy na příslušnou judikaturu stěžovatel namítl, že mu při rozhodování o zrušení platnosti zaměstnanecké karty nepřislušelo zabývat se přiměřeností vydaného rozhodnutí ve vztahu k soukromému a rodinnému životu cizince (např. rozsudek NSS ze dne 27. 11. 2014, č. j. 7 Azs 204/2014-35, nebo rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 19. 8. 2014, č. j. 46 A 63/2012-61). Krajský soud v napadeném rozsudku poukázal na rozsudek NSS ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 320/2019-38, který se odvrací od výše uvedeného závěru s tím, že judikatura prodělala postupnou změnu a připustila přímé použití čl. 8 Úmluvy. Stěžovatel však poukázal na novější rozsudek NSS ze dne 14. 3. 2024, č. j. 9 Azs 148/2023-25, který se vrací k dřívějšímu právnímu názoru a potvrzuje jej.

[10] K aktivaci čl. 8 Úmluvy musí cizinec vnést konkrétní námitku nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života. V nyní posuzované věci tak žalobce sice svým způsobem učinil, ovšem pouze tím, že tvrdil závislost svého nezletilého syna žijícího s matkou v Moldavsku na svých příjmech pocházejících z výkonu závislé práce v České republice. Pokud se ale jeho rodinný život neodehrává na území České republiky, stěží do něj může stěžovatel zasáhnout, natož v takové intenzitě, aby mohl mít za následek porušení čl. 8 Úmluvy. I když stěžovatel v napadeném rozhodnutí uvedl, že v posuzované věci nemusí posuzovat dopad rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, jeho

rodinnými poměry se přesto zabýval. Dospěl k závěru, že zrušení pobytového oprávnění do rodinného života žalobce zasáhnout nemůže a tento závěr řádně a podrobně odůvodnil.

[11] Krajský soud stěžovateli také nesprávně vytýká, že se nezabýval nejlepším zájmem nezletilého syna žalobce ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Stěžovatel nerozumí tomu, z jakého důvodu by tak měl činit. Nezletilý syn žalobce nepobývá na území České republiky, nenachází se v její jurisdikci ani neusiluje o vydání pobytového oprávnění na jejím území. Smluvní strany Úmluvy o právech dítěte se zavázaly respektovat a zabezpečit práva z ní vyplývající dětem nacházejícím se pod jejich jurisdikcí, ne vůči všem dětem světa.

[12] Ztráta výdělků žalobce v České republice může mít zprostředkovaný vliv na životní úroveň jeho rodiny v Moldavsku, je však na něm, potažmo jeho rodině, aby se s takovou situací vyrovnala. Žalobce neuvedl, že by rodina v zemi původu byla z nějakých objektivních příčin zcela závislá na jeho příjmu plynoucím z České republiky a že jiný příjem není rodina schopna získat. Napadeným rozhodnutím je navíc žalobci dána možnost být se svým synem. Negativní dopad zbavení příjmu žalobce vůči manželce žalobce a jejich nezletilému dítěti je především následkem protiprávního jednání žalobce, který si měl být vědom, že svým jednáním může ohrozit svůj pobytový status a příjem pro svou rodinu.

[13] Žalobce, jemuž byla kasační stížnost zaslána, nevyužil možnosti se k ní vyjádřit.

III. Zákonné předpoklady věcného rozhodnutí o kasační stížnosti

[14] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je přípustná, byla podána oprávněným navrhovatelem, včas a z důvodů, které zákon připouští. Za stěžovatele jedná pověřená osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

[15] Pro posouzení procesních předpokladů, za nichž lze kasační stížnost věcně projednat, má význam, že stěžovatel podal žalobu proti rozhodnutí ve věci zrušení doby platnosti oprávnění k pobytu. O takové žalobě je podle § 31 odst. 2 s. ř. s. oprávněn rozhodovat specializovaný samosoudce. Kasační stížnost ve věci, ve které v řízení před krajským soudem rozhodoval samosoudce a která „svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele“, je podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[16] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. je dán pouze za situace, že (1) kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu, (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, (3) kasační stížnost vyžaduje učinit odklon od ustálené judikatury, nebo (4) bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Tato v minulosti vymezená kritéria se uplatní i za platné zákonné úpravy, která rozšířila okruh případů, kdy Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (např. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, odst. [11]).

pokračování

[17] Zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva nebo nerespektování ustálené a jasné judikatury může odůvodňovat i přijatelnost kasační stížnosti správního orgánu. Není rozhodné, že by takovéto pochybení nezasahovalo do hmotněprávního postavení stěžovatele. Opačný přístup by neodpovídal zájmu na zajištění zákonného, spravedlivého a předvídatelného rozhodování soudů (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS.).

[18] Důvod přijatelnosti kasační stížnosti spatřuje Nejvyšší správní soud v právní otázce, zda má stěžovatel při posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí o zrušení platnosti zaměstnanecké karty do soukromého a rodinného života cizince povinnost zabývat se také nejlepším zájmem dítěte ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, jestliže nezletilé dítě cizince pobývá na území jiného státu, nicméně je vyživováno ze zde nabytých příjmů cizince. Tato právní otázka nebyla v dosavadní judikatuře Nejvyššího správního soudu výslovně řešena.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[19] Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a v ní uplatněných důvodů, jakož i důvodů, ke kterým přihlíží z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[20] Kasační stížnost není důvodná.

[21] Podle § 46e odst. 1 zákona o pobytu cizinců „*ministerstvo zruší platnost zaměstnanecké karty z důvodů uvedených v § 37, z důvodu uvedeného v § 46 odst. 6 písm. b), d) nebo e) a dále, jestliže cizinci nebyla uznána odborná kvalifikace příslušným uznávacím orgánem*“. Podle odstavce 2 uvedeného ustanovení „*ministerstvo v rozhodnutí, kterým zruší platnost zaměstnanecké karty, stanoví lhůtu k vycestování z území; cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat*“. Stěžovatel zrušil platnost zaměstnanecké karty žalobce z důvodu podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, podle něhož byl cizinec „*pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu*“. Tato ustanovení vyjadřují veřejný zájem na tom, aby v nich uvedení cizinci nepobývali na území České republiky na základě zaměstnanecké karty (nebo jiného víza k pobytu nad 90 dnů), neboť s ohledem na trestnou činnost, které se dopustili, představují nebezpečí pro veřejný pořádek či jiné trestním zákoníkem chráněné zájmy.

[22] Přesto nelze vyloučit, že konkrétní okolnosti mohou v jednotlivých případech odůvodňovat závěr o nepřiměřenosti zrušení platnosti zaměstnanecké karty, jde-li o s ním spojený zásah do základního práva cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života. Povinnost posuzovat tuto přiměřenost vyplývá z čl. 8 Úmluvy, který toto základní právo zaručuje (srov. rozsudek NSS ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018-30, odst. [11]). Na zákonné úrovni je tato povinnost výslovně vyjádřena v § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, který byl s účinností od 15. 8. 2017 do uvedeného zákona vložen novelou provedenou zákonem č. 222/2017 Sb. Podle tohoto ustanovení správní orgán při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle zákona o pobytu cizinců „*zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané*

na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí“.

[23] Zákonné vyjádření povinnosti posoudit přiměřenost dopadů rozhodnutí přineslo i její omezení. Podle § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců totiž „[p]řiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví“. Jinak řečeno, v ostatních případech zákon tuto povinnost nepředpokládá. Nejvyšší správní soud přesto konstatoval, že uvedené omezení nemůže vyloučit poskytnutí soudní ochrany právu cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života zaručeného v čl. 8 Úmluvy. Takovéto vyloučení by bylo v rozporu s čl. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2018, č. j. 8 Azs 290/2018-27, č. 3852/2019 Sb. NSS, odst. [13]).

[24] Z tohoto důvodu nelze § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců použít v tom smyslu, že by zcela vylučoval posouzení přiměřenosti uvedených dopadů rozhodnutí, u nichž zákon takovou povinnost výslovně nestanoví (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019-40, odst. [37]). I v těchto případech může dotčený cizinec ve správním řízení tvrdit nepřiměřenost dopadů rozhodnutí do svého soukromého a rodinného života. Nejde-li o tvrzení, která lze na první pohled označit za nemyslitelná či zdánlivá, je stěžovatel povinen takovéto posouzení provést. Má-li se správní orgán zabývat přiměřeností dopadů rozhodnutí pouze v reakci na uplatněnou námitku, je na cizinci, aby v souladu s § 174a odst. 1 větou poslední zákona o pobytu cizinců sdělil konkrétní důvody, pro které považuje dopady rozhodnutí za nepřiměřené (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39, č. 3990/2020 Sb. NSS, odst. [19], nebo ze dne 18. 5. 2020, č. j. 5 Azs 28/2020-38, odst. [31] a [32]).

[25] S tímto právním názorem není v rozporu ani rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Azs 148/2023-25, na který odkazuje stěžovatel. Podle tohoto rozsudku „v případě rozhodnutí podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců se tedy přiměřenost rozhodnutí zásadně neposuzuje, což je v souladu se smyslem a účelem zákona, jímž je efektivní ochrana společnosti před cizinci páchajícími na území státu úmyslnou trestnou činností. S ohledem na to, že Česká republika je smluvním státem Úmluvy, jejíž čl. 8 zavazuje smluvní státy k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce, jsou však správní orgány povinny k nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života podle čl. 8 Úmluvy přihlédnout, avšak pouze ke konkrétní námitce účastníka“ (odst. [19] citovaného rozsudku).

[26] Jinak je tomu ale v případech, kdy je „ve hře“ nejlepší zájem dítěte. Platí, že „zájem a blaho dětí, zejména s ohledem na obtíže, kterým by čelily v domovské zemi“ jsou jednou z rozhodných okolností pro posouzení přiměřenosti zásahu do základního práva na soukromý a rodinný život zaručeného v čl. 8 Úmluvy (srov. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. 10. 2006, *Úner proti Nizozemsku*, stížnost č. 46410/99, body 54 až 60; rovněž rozsudek NSS č. j. 5 Azs 383/2019-40, odst. [40]). V takovém případě se uplatní čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, který stanoví, že

pokračování

„[z]ájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy správními nebo zákonodárnými orgány“. Jsou-li ve správním řízení zjištěny okolnosti věci, z nichž vyplývá, že může být dotčen nejlepší zájem dítěte, pak je povinností příslušného správního orgánu tento zájem zjistit a při rozhodování zohlednit (např. rozsudek NSS ze dne 16. 10. 2025, č. j. 9 Azs 79/2025-47, odst. [35]).

[27] Nejvyšší správní soud připomíná, že podle judikatury Ústavního soudu (nález ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19) lze rozlišovat čtyři kategorie právních řízení podle typu dopadu na dítě:

- první kategorie: řízení, jejichž účelem je upravit přímo práva či povinnosti dítěte, které mu náleží jakožto dítěti (např. řízení o péči o dítě a o styku s ním);
- druhá kategorie: řízení, jejichž účelem je upravit práva a povinnosti dítěte, která se však bezprostředně nedotýkají jeho statusu dítěte (např. řízení o soukromoprávních závazcích, trestní řízení proti mladistvému pachateli);
- třetí kategorie: řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte (přímo rozhodovat o jeho právech a povinnostech), mají však na dítě zprostředkovaný právní dopad, neboť jejich výsledek je nutně a nepominutelně spojen s navazující změnou právního postavení dítěte (např. řízení o vyhoštění jeho pečující osoby, na něž navazuje buď řízení o změně péče o dítě, nebo vycestování dítěte za pečující osobou a změna jeho trvalého pobytu);
- čtvrtá kategorie: řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte ani na ně nemají zprostředkovaný právní dopad, ale dopadají na ně pouze fakticky (např. řízení o výpovědi z pracovního poměru rodiče pečujícího o dítě, v jehož důsledku se právní postavení dítěte nemění, ale fakticky se může měnit např. ekonomický status jeho rodiny).

[28] K jednotlivým kategoriím je třeba dodat, že „[u] první kategorie řízení je nejlepší zájem dítěte prakticky vždy rozhodujícím kritériem, které musí rozhodovací orgán vzít v úvahu. U druhé kategorie a třetí kategorie je nejlepší zájem dítěte zcela zásadním kritériem, nicméně ten může být převážen konkurujícím zájmem, typicky oprávněným zájmem jiného jednotlivce požívajícího rovněž ochrany základních lidských práv a svobod (např. v občanskoprávním sporu mezi dítětem a třetí osobou), ale i dostatečně významným zájmem veřejným (např. na uložení trestního opatření mladistvému pachateli, který spáchal mimořádně závažné provinění). U třetí kategorie se přitom otevírá širší prostor pro převážení jiným konkurujícím zájmem než u druhé kategorie, neboť se zde nestřetává jen zájem dítěte na jedné straně a jiný zájem na straně druhé, ale zájem dítěte je jen jedním, byť nepochybně významným, z vícera zájmů různých dalších subjektů, mezi kterými je třeba vyvažovat a které mohou být stejně významné či dokonce významnější. U čtvrté kategorie není zásadně povinností rozhodujícího orgánu přihlížet k nejlepšímu zájmu dítěte, s výjimkou případů, kdy pozitivní právní úprava výslovně s ochranou zájmů dítěte počítá“ (nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 950/19, body 52 a 53).

[29] Nejlepší zájem dítěte neznamená, že by měl být vždy rozhodující a že by nad ním v závislosti na individuálních okolnostech nemohly převážet jiné konkurující zájmy (srov. rozsudek NSS ze dne 6. 2. 2024, č. j. 10 Azs 311/2023-44, odst. [17]). Samotný vyplývá z individuálních potřeb konkrétního dítěte v konkrétní rodině, které se v průběhu času mohou i zásadně měnit, a to v důsledku změn v potřebách dítěte, vztahů v rodině a jiných, jen stěží zobecnitelných okolností. Z tohoto důvodu je třeba jej vnímat „jako dynamicky se

vyvíjející koncept, ve kterém mohou v průběhu času s ohledem na osobní situaci každého dítěte, jeho vývoj a konkrétní potřeby převažovat odlišná hlediska“ (rozsudek NSS ze dne 8. 10. 2021, č. j. 5 Azs 314/2020-52, odst. [41]).

[30] Nejvyšší správní soud konstatuje, že řízení o zrušení platnosti zaměstnanecké karty (nebo jiného víza k pobytu nad 90 dnů) může v případě cizince, jehož nezletilé děti pobývají na území České republiky, spadat do třetí nebo čtvrté kategorie řízení (rozsudek NSS č. j. 9 Azs 79/2025-47, odst. [38]; srov. též usnesení NSS ze dne 19. 3. 2025, č. j. 9 Azs 229/2024-21, odst. [15]). Zprostředkovaný právní dopad, který by opodstatňoval zařazení do třetí kategorie řízení, by byl dán v případě, že nezletilé dítě cizince pobývajících na území České republiky nebude moci následkem rozhodnutí vydaného v uvedeném řízení v dosavadním rozsahu nebo vůbec realizovat své právo na rodičovskou výchovu a péči, které mu zaručuje čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Může se to týkat různých součástí tohoto práva, včetně práva dítěte stykat se s rodičem (srov. § 887 a § 888 občanského zákoníku).

[31] O čtvrtou kategorii řízení půjde např. v případě, kdy cizinec již v minulosti rodinu na delší dobu z vlastní vůle opustil a rodina značné odloučení přestála, protože se jí zrušení platnosti příslušného povolení nijak nedotkne (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2023, č. j. 4 Azs 18/2022-65, odst. [48]).“.

[32] Při rozhodování o zrušení platnosti zaměstnanecké karty podle § 37 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 46e odst. 1 zákona o pobytu cizinců není výslovně stanovena povinnost posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí ve smyslu § 174a odst. 3 tohoto zákona. V souladu s výše shrnutými závěry má ale stěžovatel povinnost se přiměřeností dopadů do soukromého a rodinného života cizince zabývat k jeho námitce.

[33] Podle stěžovatele žalobce takovouto námitku do správního řízení nevnesl. Pouze tvrdil závislost svého nezletilého syna žijícího s matkou v Moldavsku na svých příjmech pocházejících z výkonu závislé práce v České republice. Nejvyšší správní soud nicméně zjistil, že toto tvrzení neodpovídá obsahu správního spisu. Žalobce, jak vyplývá z jeho vyjádření k podkladům rozhodnutí ze dne 10. 2. 2025, poukazoval na ekonomickou závislost své rodiny žijící v Moldavsku na jeho příjmech. Uvedl, že „zrušením zaměstnanecké karty by došlo k intenzivnímu a nepřiměřenému zásahu nejen do života účastníka řízení, ale i do života jeho manželky a zejména do zájmů nezletilého syna“. Z uvedeného je zřejmé, že žalobce námitku nepřiměřených dopadů do soukromého a rodinného života uplatnil a stěžovatel se jí měl zabývat. Pokud tak neučinil, zatížil napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[34] Skutečnost, že manželka a nezletilý syn stěžovatele nepobývají na území České republiky, nýbrž v Moldavsku, na povinnosti zabývat se touto námitkou nic nemění. Má však význam pro její věcné posouzení. Je zřejmé, že samotná povinnost žalobce opustit území České republiky nemá ani zprostředkovaný právní dopad do právního postavení dítěte, a tudíž řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí stěžovatele, nepatří do třetí kategorie řízení. Toto rozhodnutí nemůže vést k rozdělení rodiny, ani k dotčení základního práva nezletilého syna stěžovatele na rodičovskou výchovu nebo péči. Následkem rozhodnutí stěžovatele může buď trvat dosavadní stav, kdy žalobce žije v jiné zemi, nebo se naopak

pokračování

může vrátit do Moldavska ke své rodině. V úvahu přichází pouze faktický dopad spočívající ve ztrátě příjmu, který měl žalobce na území České republiky, v důsledku čehož lze řízení ve věci žalobce podřadit pod čtvrtou kategorii řízení.

[35] Platí tedy, že v řízení o zrušení platnosti zaměstnanecké karty z důvodu podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je stěžovatel povinen zabývat se námitkou nepřiměřených dopadů do soukromého a rodinného života přímo na základě čl. 8 Úmluvy. Ta může spočívat také v tvrzení, že nemožnost výdělečné činnosti v České republice bude mít vliv na finanční situaci rodiny žijící v zemi původu, včetně nezletilého dítěte. Tento faktický dopad rozhodnutí ve vztahu k nezletilému dítěti ovšem nezakládá, nestanoví-li zákon jinak, povinnost zabývat se jeho nejlepším zájmem ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.

[36] Nejvyšší správní soud závěrem zhodnotil, zda důvody zrušení rozhodnutí stěžovatele ob stojí i při použití výše uvedených východisek. Krajský soud stěžovateli vytkl, že se nezabýval nejlepším zájmem nezletilého syna žalobce. Tento závěr však ob stojí jen částečně. Stěžovatel nepochybil, pokud se nejlepším zájmem dítěte s ohledem na povahu dopadu svého rozhodnutí nezabýval přímo na základě čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Práva dítěte totiž nemohla být rozhodnutím stěžovatele ani zprostředkovaně dotčena. Přesto se stěžovatel možným faktickým dopadem rozhodnutí do situace manželky a nezletilého syna k tvrzení žalobce zabývat měl, a to z toho hlediska, zda tento následek nebude znamenat v rozporu s čl. 8 Úmluvy také nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života žalobce. Stěžovateli nelze vytknout, že by odůvodnění jeho rozhodnutí v tomto směru postrádalo jakékoli úvahy. Tyto jsou ale vedeny pouze v obecné rovině. Příkladem je závěr, že za zhoršení ekonomické a sociální situace si může žalobce sám, neboť se dopustil trestné činnosti. Žádná konkrétní úvaha zohledňující okolnosti věci v rozhodnutí stěžovatele obsažena není, což odpovídá v něm vyslovenému názoru stěžovatele, že v daném řízení přiměřenost dopadů rozhodnutí vůbec posuzovat neměl. Bude tak na stěžovateli, aby v dalším řízení takovouto úvahu provedl a v této souvislosti případně znovu zhodnotil tvrzení i důkazní návrhy žalobce.

[37] I když tedy nelze bezesbytku přisvědčit právnímu hodnocení obsaženému v napadeném rozsudku, krajský soud rozhodl ve výsledku v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá výsledek poměrování tvrzených dopadů do soukromého a rodinného života žalobce s veřejným zájmem na tom, aby cizinci s povoleným pobytem na území České republiky nepáchali trestnou činnost.

V. Závěr a náklady řízení

[38] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou a nezjistil ani žádnou z vad, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s.

[39] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl úspěch ve věci, a tudíž nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci, který v řízení o kasační stížnosti žádný úkon neučinil, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[40] Osoby zúčastněné na řízení mají podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů řízení, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinností, které jim soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných jim může soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Jelikož takováto situace nenastala, Nejvyšší správní soud rozhodl o tom, že ani osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2025

JUDr. Radan Malík
předseda senátu